

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7To/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7218010294
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Baňacký, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7218010294.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Miroslava Baňackého, sudcov JUDr. Anny Kohutovej a JUDr. Jána Slovinského v trestnej veci proti obžalovanému Y. U. Y. P. I., trestne stíhaných pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., ktorých vina za tento trestný čin bola právoplatne uznaná rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 3T/18/2018 zo dňa 1.6.2018, o odvolaní obžalovaného Y. U. a okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Košice II sp. zn. 3T/18/2018 zo dňa 21.01.2020, na verejnom zasadnutí konanom v Košiciach dňa 9. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok u obžalovaného Y. U. vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. ukladá podľa § 189 ods. 2, § 42 ods. 1, § 41 ods. 2, § 38 ods. 2, § 36 písm. l), § 37 písm. h), § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa mu výkon trestu podmienienečne odkladá.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. súd určuje skúšobnú dobu podmienienečného odsúdenia s probačným dohľadom v dĺžke 5 (piatich) rokov.

Podľa § 51 ods. 3 písm. c) Tr. zák. súd ukladá obžalovanému primerané obmedzenie spočívajúce v zákaze stretávania sa s odsúdeným P. I. a ďalšími osobami, ktoré by mohli mať naňho negatívny vplyv.

Súčasne podľa § 42 ods. 2 Tr. zákona zrušuje vo výrokoch o treste rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 8T 89/2016 zo dňa 24. 8.2017, ktorým mu bol podľa § 212 ods. 4 Tr. zák. uložený súhrnný trest okresným súdom v trvaní 3 roky, ktorého výkon bol podmienienečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 4 roky s probačným dohľadom a primeranými obmedzeniami a trestný rozkaz Okresného súdu Košice II sp. zn. 0T 55/2017 zo dňa 29. 3. 2017, ktorým mu bol podľa § 212 ods. 2 Tr. zákona uložený trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov, výkon ktorého bol podmienienečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 1 roka, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia obsahovo na tieto výroky nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 319 Tr. por. súd z a m i e t a odvolanie okresného prokurátora.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice II (ďalej len ako „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 3T/18/2018 zo dňa 21.01. 2020, obžalovaným Y. U., nar. XX. D.. XXXX v Košiciach a P. I., nar. XX. X. XXXX v Košiciach, ktorých vina za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. už bola právoplatne uznaná rozsudkom

okresného súdu sp. zn. 3T 18/2018 zo dňa 1. 6. 2018, uložil za tento trestný čin obžalovanému Y. U. podľa § 189 ods. 2, § 42 ods. 1, § 41 ods. 2, § 38 ods. 2, 36 písm. 1/, § 37 písm. h) Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 48 mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a za súčasného zrušenia podľa 42 ods. 2 Tr. zák. výrokov o treste v rozsudku okresného súdu sp. zn. 8T 89/2016 zo dňa 24. 8. 2017, ktorým mu bol podľa § 212 ods. 4 Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 roky, ktorého výkon bol podmienienečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 4 roky s probačným dohľadom a primeranými obmedzeniami a v trestnom rozkaze okresného súdu sp. zn. 0T 55/2017 zo dňa 29. 3. 2017, ktorým mu bol podľa § 212 ods. 2 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov, výkon ktorého bol podmienienečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 1 roka, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia obsahovo na tieto výroky nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Obžalovanému Coganovi bol uložený podľa § 189 ods. 2, § 42 ods. 1, § 41 ods. 2, § 38 ods. 5, § 36 písm. d), písm. 1), § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e/ Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 36 mesiacov so zaradením na jeho výkon podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Súčasne podľa § 42 ods. 2 Tr. zákona súd zrušil výroky o treste v trestnom rozkaze okresného súdu sp. zn. 7T 87/2017 zo dňa 23. 1. 2018, ktorým mu bol podľa § 194 ods. 2 Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov nepodmienečne, v trestnom rozkaze okresného súdu sp. zn. 3T 13/2017 zo dňa 2. 3. 2017, ktorým mu bol podľa § 194 ods. 2 Tr. zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 13 mesiacov nepodmienečne a v trestnom rozkaze okresného súdu sp. zn. 4T 109/2016 zo dňa 28. 11. 2016, ktorým mu bol podľa § 245 ods. 1 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 5 mesiacov nepodmienečne, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia obsahovo na tieto výroky nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti výroku o treste, ktorý bol uložený obžalovanému I. podal odvolanie okresný prokurátor, v ktorom uviedol, že uložený trest považuje za nezákonný a neprimerane mierny. Poukázal na § 34 ods. 1 Tr. zák., z ktorého vyplýva, že trest má plniť vo vzťahu k spoločnosti ochrannú funkciu a okrem prvku represie má obsahovať aj prvok individuálnej a generálnej prevencie. Ochranná funkcia charakterizuje trestné právo ako krajný prostriedok ochrany spoločnosti pred konaniami, ktorých protispoločenský charakter je najzávažnejší. Zákonodarcu zároveň ustanovil, že úlohou preventívnej funkcie je ochrana spoločnosti z hľadiska predchádzania páchania trestných činov a činov inak trestných, pôsobením trestu na konkrétneho páchatel'a (individuálna prevencia) a zároveň prostredníctvom tohto páchatel'a na celú spoločnosť a na potencionálnych ďalších páchatel'ov (všeobecná, generálna prevencia). V ustanovení § 34 ods. 4 Tr. zák. je vyjadrená zásada individualizácie trestu, podľa ktorej pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, pritažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

V tejto súvislosti okresný prokurátor poukázal na tú skutočnosť, že zákon za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., hrozí trestom odňatia slobody na 4 až 10 rokov, pričom zdôraznil, že obžalovaný konal vo forme priameho úmyslu podľa § 15 písm. a) Tr. zák. a čin spáchal na chránenej osobe, teda na dieťati s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. a) Tr. zák..

Obžalovaný teda svojím závažným protiprávnym konaním porušil záujem štátu na ochrane slobody ľudského rozhodovania. Zároveň zdôraznil, že obžalovaný P. I. bol doposiaľ 3 krát súdne trestaný, naposledy trestným rozkazom Okresného súdu Košice II, sp. zn. 3T 13/2017 zo dňa 2.3.2017, právoplatným dňom 17.3.2017 za prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. k nepodmienečnému trestu odňatia slobody v trvaní 13 mesiacov so zaradením jeho výkonu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Doposiaľ bol 1 krát postihnutý za priestupok.

Vzhľadom na uvedené má za to, že u obžalovaného P. I., ktorý sa opakovane dopúšťa protiprávnej činnosti, jeho predchádzajúce odsúdenia na jeho nápravu nemajú žiadny vplyv, pričom stíhaného protiprávneho konania sa dopustil v skúšobnej dobe jeho predchádzajúceho odsúdenia, na charakter a druh tejto závažnej trestnej činnosti, ako aj následok spôsobený poškodenému maloletému dieťaťu, súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery nepostupoval v súlade s vyššie citovanými zásadami ukladania trestov a obžalovanému P. I. uložil trest nezákonný, mimo zákonnom ustanovenej trestnej sadzby a

neprimerane mierny, ktorý nedostatočne vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou a neplní z hľadiska svojho účelu funkciu individuálnej a generálnej prevencie na ochranu spoločnosti.

S dôrazom na uvedené skutočnosti má zároveň za to, že vo vzťahu k osobe obžalovaného P. I. nie sú splnené zákonné podmienky na využitie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu v zmysle ustanovenia § 39 Tr. zák. a nasl.

S poukazom na uvedené preto navrhol, aby súd druhého stupňa z dôvodov uvedených v § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku zrušil v zmysle § 321 ods. 3 Tr.por. napadnutý výrok prvostupňového súdu o uloženom treste a v zmysle § 322 ods. 1 Tr.por. uložil obžalovanému P. I. trest navrhnutý prokurátorom na hlavnom pojednávaní, teda nepodmienečný trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby so zaradením jeho výkonu do ústavu so stredným stupňom stráženia, resp. aby súd druhého stupňa vrátil vec okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Uložený trest napadol odvolaním aj obžalovaný Y. U., ktorý v písomných dôvodoch odvolania navrhol, aby v zmysle 39 ods. 1 Trestného zákona s prihliadnutím k okolnostiam prípadu a pomerom páchatel'a mu súd uložil trest kratšieho trvania ako mu bol uložený napadnutým rozsudkom, pričom poukázal na tú skutočnosť, že sa v plnom rozsahu priznal k spáchaniu trestného činu, má dve maloleté, ktorých výchove sa venuje. Okrem toho vie rodine zabezpečiť vyššiu životnú úroveň. Ak by nastúpil výkon trestu odňatia slobody, bola by najviac postihnutá jeho rodina, pretože by im odpadli finančné prostriedky, navyše má nemocnú matku, ktorá potrebuje jeho pomoc. Taktiež by sa nemohol venovať svojim maloletým deťom. Osobne nemal záujem vydierať, chcel, aby mu boli vrátené peniaze, o ktoré prišiel tým, že mu poškodený predal kradnutý notebook. Navrhol odvolaciemu súdu, aby zobral do úvahy jeho dôvody odvolania, zrušil daný rozsudok a uložil mu podmienečný trest odňatia slobody s primeranou skúšobnou dobou.

Na podklade takto podaných odvolaní odvolací súd v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil nasledovné.

Vina obžalovaných bola vyslovená rozsudkom okresného súdu zo dňa 1.6.2018 na základe prijatého vyhlásenia obžalovaných o vine a za daný skutok boli uvedeným rozsudkom pôvodne uložené obom obžalovaným súhrnné nepodmienečné tresty. Odvolací súd uznesením sp. zn. 6 To/68/2018 zo dňa 11.12.2018 na základe odvolania prokurátora a obžalovaného U. zrušil uvedený rozsudok len vo výrokoch o treste obžalovaných a vrátil vec na nové prejednanie a rozhodnutie. Po vrátení veci na ďalšie konanie okresný súd rozhodol o uložení trestov obžalovaným napadnutým rozsudkom.

Preskúmaním spisového materiálu a podaného odvolania má odvolací súd za to, že okresný súd vykonal v dostatočnom rozsahu zákonné dokazovanie zamerané na náležité objasnenie všetkých skutočností, relevantných pre uloženie zákonných trestov, na základe ktorého potom aj zistil správny skutkový stav vo vzťahu k obom obžalovaným a tieto skutkové zistenia okresný súd aj správne vyhodnotil a následne aj ukladal jednotlivým obžalovaným tresty odňatia slobody v súlade so zákonom a zásadami ukladania trestov. Jednoznačne správne okresný súd u oboch obžalovaných zistil, s ohľadom na ich predchádzajúce odsúdenia, že u oboch obžalovaných je potrebné ukladať súhrnné tresty, pričom v zmysle § 42 ods. 2 Tr. zák. rušil výroky o treste v správnych predchádzajúcich odsúdeniach obžalovaných. Okresný súd pred vyslovením konkrétnej výmery trestu venoval svoju pozornosť aj ustáleniu poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a podľa zisteného pomeru týchto okolností potom následne posudzoval aj potrebu úpravy predmetnej trestnej sadzby v § 189 ods. 2 Tr. zák. v zmysle § 38 ods. 2 a nasl. Tr. zák.. Okresný súd pred uložením trestu posúdil všetky kritéria § 34 ods. 4 Tr. zák. a všetky ďalšie zásady ukladania trestov tak, ako ich zakotvuje Trestný zákon.

Na základe uvedeného postupu okresný súd uložil obžalovanému U. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. So zaradením obžalovaného, na výkon trestu odňatia slobody, do uvedeného ústavu s minimálnym stupňom stráženia sa odvolací súd v plnej miere stotožnil, nakoľko z vykonaného dokazovania je nepochybne preukázané, že obžalovaný v posledných 10 rokoch pred spáchaním predmetného skutku nebol vo

výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin. Vychádzajúc z tých pomerov obžalovaného, ktoré boli okresnému súdu známe v čase rozhodovania o treste u obžalovaného U. možno konštatovať že prvostupňovým súdom uložený trest vo výmere 4 rokov a so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia bol nielen zákonný, ale aj primeraný pomerom obžalovaného. Obžalovaný U. však vo svojom odvolaní, ako aj v priebehu odvolacieho konania preukázal ďalšie skutočnosti, týkajúce sa jeho pomerov, ktoré neboli známe okresnému súdu, a na ktoré musel odvolací súd prihliadať a so zreteľom na tieto nové skutočnosti, sa uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov už nejavil ako primeraný a spravodlivý. Predovšetkým krajský súd prihliadal na skutočnosť, že obžalovaný, ktorý sa stará o dve maloleté deti, je navyše aj otcom ďalšieho dieťaťa narodeného 18.5.2020, pričom matka tohto dieťaťa má vážne zdravotné problémy, o čom svedčí predložená lekárska správa na č. l. 425, ktorú predložil obžalovaný na verejnom zasadnutí súdu, takže celá starostlivosť o narodené dieťa, jeho matku a vlastne aj ďalšie dve maloleté deti vo veku 4 a 2 rokov, je na pleciach obžalovaného, ktorý rodinu aj finančne zabezpečuje. Obžalovaný je zamestnaný, až na niekoľko prestávok prakticky nepretržite u jedného zamestnávateľa od 11.10.2019 až doposiaľ, pričom zamestnávateľ je s obžalovaným ako zamestnancom spokojný, obžalovaný si plní pracovné povinnosti k spokojnosti zamestnávateľa a daná obchodná spoločnosť plánuje ho zamestnávať aj do budúcnosti. Na základe týchto skutočností mal krajský súd za to, že uloženie nepodmienečného trestu obžalovanému, za daných pomerov, by malo fatálne dôsledky na rodinu obžalovaného a v skutočnosti by tento trest nepostihol až tak obžalovaného, ale jeho blízke osoby, čo by obžalovaný pociťoval obzvlášť citeľnejšie, než je to bežné u iných páchatelov a bol by pre neho neprimerane prísny trestom. Z uvedených dôvodov sa ako primeranejší javil podmienený trest odňatia slobody. Aj keď ide o významné rodinné pomery obžalovaného, nemožno ich v zmysle ustálenej súdnej praxe kvalifikovať ako mimoriadne okolností, ktoré by napĺňali splnenie podmienok pre mimoriadne zníženie trestu v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák.. Na druhej strane kritický postoj obžalovaného k svojej trestnej činnosti a zodpovedný prístup obžalovaného k jeho rodinnej situácii, viedli súd k záveru o možnosti dosiahnutia účelu trestu aj trestom kratšieho trvania a s postačujúcim podmieneným odkladom jeho výkonu. Teda v posudzovanom prípade je podľa názoru krajského súdu dôvodné zníženie trestu v zmysle 4. právnej vety stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016, podľa ktorého, ak možno páchatelovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zák., teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (teda nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie per analogiam a pri použití argumentu a *minor ad maior* (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Tr. por. (po prijatí takeého vyhlásenia súdom), keďže páchatel (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu.

Predovšetkým kritický postoj obžalovaného, ktorý urobil vyhlásenie o vine, uvedenie si nesprávnosti svojho konania, ako aj motív konania obžalovaného, ktorý len chcel dosiahnuť vrátenie pomerne nízkej sumy od poškodeného za to, že mu poškodený predal kradnutý notebook, teda istého protiprávneho konania sa najprv poškodený dopustil voči obžalovanému a hlavne ťažká životná situácia v rodine obžalovaného viedli odvolací súd k úvahám, že je odôvodnené postupovať v zmysle uvedeného právneho názoru najvyššieho súdu, v dôsledku čoho odvolací súd, vďaka tomu, že okresný súd vyčerpávajúco objasnil všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie o treste, mohol sám rozhodnúť a uložiť obžalovanému trest bez zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu. Obdobne ako okresný súd, aj odvolací súd priznal obžalovanému poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. l) Tr. zák. a jednu priťažujúcu okolnosť v zmysle § 37 písm. h) Tr. zák., v dôsledku čoho konštatuje vyrovnaný pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností čo bolo aj dôvodom prečo nedošlo k úprave trestnej sadzby v zmysle § 38 ods. 3 a nasl. Tr. zák..

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že primeraným trestom môže byť trest znižovaný pod dolnú hranicu trestnej sadzby a ukladaný ako podmienený trest odňatia slobody, avšak s čo najdlhšou skúšobnou dobou, aby sa zohľadnilo, že sa ukladá trest za spáchanie zločinu a aby po čo najdlhšiu dobu bol obžalovaný povinný viesť riadny život. Na základe uvedených úvah krajský súd vymeriaval obžalovanému trest znižovaný o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby, ktorou pri § 189 ods. 2 Tr. zák. sú 4 roky, takže po znížení o 1/3 bolo možné ukladať obžalovanému trest odňatia slobody minimálne vo výmere od 2 rokov a 8 mesiacov. Trest odňatia slobody v tejto výmere nepovažoval odvolací súd vzhľadom k druhovej závažnosti skutku za primeraný a preto sa rozhodol ukladať trest prísnejší než je 32 mesiacov. Za nevyhnutný považoval maximálny možný

podmienečný trest odňatia slobody a z tohto dôvodu uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, ktorého výkon podmienečne odložil s probačným dohľadom v súlade s ustanovením § 51 os. 1 Tr. zák. na maximálnu skúšobnú dobu, teda 5 rokov. Obligatórne musel súd uložiť aj primeranú povinnosť resp. obmedzenie. Súd za najvhodnejšie považoval zamedziť obžalovanému v kontakte so spolupáchateľom daného skutku, ako aj s ďalšími osobami, ktoré by mohli mať na obžalovaného negatívny vplyv a mohli by ho motivovať k páchaniu protiprávnej činnosti. Súd uložený trest považuje s prihliadnutím na osobu páchatela, jeho pomery a § 34 ods. 4 Tr. zák. za primeraný a spravodlivý v danej veci.

To boli dôvody, pre ktoré krajský súd zrušil výrok o treste a spôsobe jeho výkonu u obžalovaného Y. U. a sám rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Pokiaľ ide o odvolanie okresného prokurátora voči trestu uloženému obžalovanému I., krajský súd na základe svojej prieskumnej činnosti zistil, že okresný súd vyslovil vinu obžalovaného po tom, čo prijal jeho vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por.. Vo vzťahu k tejto časti hlavného pojednávania nadobudol odvolací súd pochybnosti, či boli zachované práva obžalovaného v zmysle § 34 ods. 5 Tr. por. v rámci jeho vyhlásenia podľa § 257 Tr. por.. Zo spisového materiálu totiž nie je jednoznačne zrejmé, že či bol obžalovaný v skoršom priebehu konania, teda pred vyhlásením o vine poučený aj o úprave trestnej sadzby podľa ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák., ktoré v jeho prípade prichádzalo do úvahy a napokon aj reálne bolo použité pri ukladaní trestu, čo je zrejmé zo samotného výroku rozsudku. Ani zo zápisnice z hlavného pojednávania nevyplýva, či obžalovaný bol poučený o tejto skutočnosti a následkoch pre určovanie druhu a výmery trestu. Po tom, čo obžalovaný urobil vyhlásenie o vine, mu boli zo strany súdu položené otázky podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Tr. por., pričom na tieto otázky obžalovaný odpovedal slovom „áno“, avšak z predmetnej zápisnice o konaní hlavného pojednávania nevyplýva, že by obžalovaný pred samotným vyhlásením o vine alebo pri ukladaní otázok v zmysle citovaného ustanovenia § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Tr. por. bol poučený o tom, že v jeho prípade prichádza do úvahy aplikácia § 38 ods. 5 Tr. zák. a jeho dopad na výmeru trestu následne ukladaného obžalovanému. Ako vyplýva zo zápisnice z hlavného pojednávania zo dňa 31.5.2018 na č. I. 146, obžalovanému síce bola položená aj otázka, či bol oboznámený s trestnou sadzbou, ktorú zákon ustanovuje za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., ktorý mu je kladený za vinu, avšak uvedená formulácia otázky nebola zameraná na zistenie, či bol obžalovaný poučený o predpokladanej aplikácii § 38 ods. 5 Tr. zák., a ani neobsahuje takéto poučenie, z ktorého by bolo možné vyvodiť záver, že odsúdený si bol vedomý zvyšovania dolnej hranice trestnej sadzby o polovicu. Z uvedeného dôvodu krajský súd dospel k záveru, že obžalovaný pred tým, než urobil vyhlásenie o svojej vine za danú trestnú činnosť a než skutočne aj došlo k prijatiu tohto vyhlásenia o vine súdom, nebol dostatočne poučený o tom, aký vysoký trest mu hrozí v dôsledku uplatnenia § 38 ods. 5 Tr. zák.. V danom prípade dolnú hranicu trestnej sadzby zvýšila o jednu polovicu práve aplikácia § 38 ods. 5 Tr. zák.. Vykonaným dokazovaním okresný súd správne ustálil skutočnosti, ktoré skutočne zakladajú dôvody pre aplikáciu citovaného ustanovenia a tieto okresný súd aj správne vyložil. Napriek uvedenému aplikácia § 38 ods. 5 Tr. zák. nebola správna, i keď krajský súd zdôrazňuje, že objektívne boli naplnené podmienky pre toto zvyšovanie dolnej hranice trestnej sadzby. V zmysle stanoviska najvyššieho súdu č. 14 publikovaného v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov SR 2/2019 (ďalej len ako „R 2/2019“) skutočnosťou bez kvalifikačnej relevancie, vyvolávajúcou použitie ustanovenia všeobecnej časti Trestného zákona, ktoré len upravuje hranice trestnej sadzby priradenej ku kvalifikačne použitému ustanoveniu osobitnej časti Trestného zákona je aj § 38 ods. 3 až 6, ktorá síce nie je súčasťou skutkovej vety výroku odsudzujúceho rozsudku, avšak súd sa musí v rámci splnenia povinnosti podľa § 34 ods. 5 Tr. por. pri poučení podľa § 257 ods. 1 Tr. por. presvedčiť, či bol obvinený v skoršom priebehu konania poučený aj o takej úprave trestnej sadzby podľa dotknutého ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák., ktorá v jeho prípade prichádza do úvahy. V prípade negatívneho zistenia súd poučenie vykoná, inak môže byť následne splnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (v nadväznosti na § 257 ods. 5 Tr. por. Dotknutú chybu nemožno odstrániť v rámci konania o odvolaní proti výroku rozsudku o treste po prijatí vyhlásenia o uznaní viny, nakoľko obvinenému musí byť novovytvorená možnosť také vyhlásenie neurobiť, pričom trest musí byť uložený v rámci trestnej sadzby súladnej so zákonom. Zo spisového materiálu je zrejmé, že v čase vyhlásenia obžalovaného o vine bolo okresnému súdu zo spisu zrejmé, že obžalovanému v prípade ukladaní trestu, bude potrebné ukladať trest cez § 38 ods. 5 Tr. zák. a napriek tomu zo zápisnice o konaní hlavného pojednávania nevyplýva, že súd skutočne pred vyhlásením o vine resp. pri kladení otázok v zmysle § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g), h) Tr. por. poučil obžalovaného o tom, že mu hrozí ukladanie trestu cez takúto úpravu dolnej hranice trestnej sadzby, pričom ani v prípravnom konaní nebol ani zo strany orgánov činných v trestnom konaní poučený o tejto skutočnosti. Z uvedeného dôvodu sa použitie § 38 ods. 5 Tr.

zák. po vyhlásení obžalovaného o vine podľa § 275 Tr. por. javí byť ako možné porušenie jeho práva podľa § 34 ods. 5 Tr. por. a preto v rozpore so zákonom. Avšak ako sa uvádza v právnej vete citovaného stanoviska, v tomto štádiu trestného konania už nie je možné napraviť túto vadu, keďže výrok o vine vyhlásený na základe prijatého vyhlásenia o vine obžalovaným je možné napadnúť len dovolaním podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Z uvedeného dôvodu krajský súd vyhodnotil uložený trest za nezákonný bez toho, aby musel preskúmať ďalej odvolacie námietky prokurátora, nakoľko uplatnené odvolacie námietky sa vo svetle daného pochybenia javia byť v tomto štádiu trestného konania právne a skutkovo irelevantné, pričom ako vyplýva z predmetného stanoviska, dotknutú chybu nemožno odstrániť v rámci konania o odvolaní proti výroku rozsudku o treste po prijatí vyhlásenia o uznaní viny, nakoľko obžalovanému musí byť novovytvorená možnosť také vyhlásenie neurobiť, pričom trest musí byť uložený v rámci trestnej sadzby súladnej so zákonom. Teda v danom štádiu trestného konania bolo potrebné len zamietnuť odvolanie prokurátora bez vecného preskúmania napadnutého výroku o treste z pohľadu uplatnených odvolacích námietok, nakoľko krajský súd by ani posúdením týchto námietok nemal objektívnu možnosť odstrániť zistenú vadu konania, spočívajúcu v tom, že obžalovanému bolo umožnené urobiť vyhlásenie o vine za okolností, keď nie je preukázané, že v čase svojho vyhlásenia o vine, mal jasnú a nespochybniteľnú predstavu o tom, aký trest mu hrozí a teda je možné, že v prípade ak by si bol vedomý toho, aký prísny trest mu hrozí, mohol sa teoreticky rozhodnúť využiť svoje zákonné právo a vyhlásiť svoju nevinu a následne sa aktívne obhajovať proti uznaniu jeho viny. Ako naznačil najvyšší súd v spomínanom stanovisku, náprava tejto vady je možná len cez dovolanie prostredníctvom ministra, ktoré je jediným prostriedkom, ktorým možno zasiahnuť do výroku o vine, vyhlásenom na základe prijatého vyhlásenia o vine podľa § 257 Tr. por. a až potom, keď bude napravený predmetný nedostatok v ďalšom konaní, budú vytvorené právne možnosti a predpoklady pre uloženie nového trestu.

Je však potrebné povedať, že okresnému súdu sa ukladanie trestu cez § 38 ods. 5 Tr. zák. javilo ako neprímerane prísne, čo aj výslovne uviedol vo svojom odôvodnení rozsudku, pričom v snahe uložiť obžalovanému primeraný trest využil okresný súd jedinú legálnu možnosť, ktorú zákon v takejto situácii pripúšťa a to aplikáciu § 39 ods. 1 v spojení s § 39 ods. 3 písm. e) Tr. zák. a cez tieto ustanovenia vymeriaval okresný súd trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby vo výmere, ktorú považoval za spravodlivú a primeranú. V dôsledku uvedeného po materiálnej stránke teda došlo v konečnom dôsledku k rozhodnutiu v prospech obžalovaného, teda obžalovaný rozhodne nebol poškodený vo svojom postavení tým, že došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu v tom, že pri kladení otázok v zmysle § 333 ods. 3 Tr. por. nebol poučený o potrebe aplikovania § 38 ods. 5 Tr. por. a teda rozhodne nemá ani najmenší dôvod vnímať uložený trest ako neprímerane prísny či nespravodlivý.

Na základe uvedeného krajský súd preto odmietol odvolanie prokurátora.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.